

Bildkommunikation

Att ha tillgång till sitt språk är en rättighet för alla människor. Alla kan och behöver kommunicera, ibland med hjälp av ett alternativt kommunikationssätt. Att kunna välja vad man vill säga eller göra och att kunna påverka sin situation är en viktig faktor i varje människas utveckling.

Att själv kunna uttrycka sin vilja, ta initiativ och få respons är grundläggande för att känna sig delaktig och självständig.

För att kunna vara delaktig och självständig är det väsentligt att få veta vad som ska ske och vad som förväntas. Bilder är ett fantastiskt redskap för förberedelse, struktur och information. De kan berätta vad som ska hända under en dag eller en aktivitet. De kan också hjälpa till att hitta och orientera sig i en miljö inomhus eller utomhus. Med stöd av bilder kan en person t.ex. självständigt lära sig åka buss, hitta till ett café och beställa sitt fika. Eller hitta till sjukhuset och därinne hitta reception, toalett och även rätt avdelning. Inför besöket är sedan bilderna ovärderliga för att få veta vad som ska hända vid sjukhusbesöket.

Det går snabbt att avläsa en bild. Tänk bara så mycket information vi får dagligen via bilder när vi rör oss i samhället eller i trafiken. En bild finns kvar som minnes-stöd så länge den behövs. Den försvinner inte på samma sätt som ett talat ord.

När en person får bilder för att kommunicera är det väsentligt att vi vet att personen kan begreppet som bilden visar och vet vad bilden står för. Sambandet mellan ord och bild måste läras in på samma sätt som ett talat ord. Helst direkt i situationen så att begreppet blir tydligt och begripligt.

En person som behöver kommunicera med bilder lär sig bilder på samma sätt som ett barn lär sig tala. Dock inte alltid i samma hastighet.

När vi lär ett barn benämna saker så upprepar vi ordet i en situation där vi kan visa och peka. Vi säger samma ord många gånger och pekar varje gång. Tänk på hur vi alla lär ut t.ex. ordet "lampa" till ett litet barn. Gör på samma sätt med bilder.

Bilder kan delas in i tre grupper:

- Bilder som avläses direkt
- Bilder som förstås när de blir förklarade och kopplade till ett begrepp som man kan.
- Bilder som är abstrakta och helt enkelt lärs in när det är motiverat.

I början är det bra att lära in bilder för konkreta, vardagsnära ord som exempelvis ”mat”, ”skor” eller ”buss”. De bilderna är ofta väldigt tydliga och lätta att tolka. Dessutom är det motiverande att få några bilder som direkt kan användas i vardagslivet så att personen får respons på sin kommunikation. När vi lär in bilder för en aktivitet så är det bästa att försöka använda bilden i direkt samband med aktiviteten. Då blir det ett tydligt sammanhang. En sådan situation kan exempelvis vara att personen vill ”bada”, ”lyssna på musik” eller ”sova”.

Det finns förstås också mer abstrakta begrepp. De bilderna kan vara svårare men för den som är motiverad och behöver just den bilden går det lätt att lära in. Exempelvis kan det vara bilder som ”utflykt” eller ”spännande”. En person som älskar utflykter lär sig fort vad den bilden står för och den som älskar spännande överraskningar eller filmer lär sig bilden ”spännande”. Successivt utökas ordförrådet vartefter ord och begrepp blir befästa.

Det handlar aldrig om att ”gissa vad bilden föreställer”!

För personer som använder bilder för att kommunicera fungerar det på precis samma sätt som för personer som lär in talat språk.

Visa bilden, tala om vad den står för.

Visa gärna konkret och säg samtidigt ordet.

Ge mycket tid och upprepa många gånger vid olika tillfällen.

Det är viktigt att alltid utgå från just den personens behov, intressen och begrepp. Då skapar vi en motivation för kommunikation. Det gör det lätt att fortsätta bygga upp ordförrådet.

Samtliga pictobilder hittar du på www.pictogram.se

